

11. Sınıf Edebiyat

1. Tema Çalışma Kitapçığı

BİR DİYECEĞİM VAR! | 2026-2027

Bu kitapçık, MEB 11. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı kitabındaki Bir Diyeceğim Var! temasının 12-83. sayfalarını destekler. Metinler, sorular ve cevaplar özgündür; resmî MEB soru kitapçığı değildir.

Adı Soyadı: Sınıf / No:

Çalışma yolu

Başlangıç: bilgiyi bulma ve ayırt etme. Geliştirme: ilişki kurma ve gerekçelendirme. İleri: yorum değerlendirme, hata çözümüleme ve metin üretme.

Soruları önce kendiniz çözün. Cevapları ayrı bölümden kontrol edin. Takıldığınız soruyu gelişim planınıza ekleyin.

Hızlı tekrar

Karagöz ve orta oyunu: Karagöz tasvirlerle perde üzerinde, orta oyunu canlı oyuncularla oynanır. Diyalog, yanlış anlama ve söz oyunları güldürüde önemlidir.

Karagöz oyununun bölümleri: Mukaddime giriş, muhavere söyleşme, fasıl asıl olay, bitiş kapanıştır. Bölümün işlevi ile metindeki olay birlikte değerlendirilir.

Metin çözümleme: Amaç, alıcı, dil ve üslup arasında ilişki kurulur. Yorum, metindeki uygun bir ifadeyle desteklenir.

Anlatım ve düşünceyi geliştirme: Öyküleme olayları aktarır; açıklama bilgi verir. Karşılaştırma benzerlik veya farklılık gösterir; örneklendirme düşünceyi somutlaştırır.

Açık ve örtük ileti: Açık ileti doğrudan belirtilir. Örtük ileti, metindeki ipuçlarından çıkarılır; metin dışı varsayım eklenmez.

Dilekçe ve e-posta: Dilekçede muhatap, gerekçe, talep ve başvuran bilgileri önemlidir. E-postada konu, hitap, içerik ve kapanış alıcıya uygun düzenlenir.

Fiilimsiler: Tür belirlemek için ek ve cümledeki görev birlikte incelenir. İsim-fiil eylemi adlandırır; sıfat-fiil bir adı niteler; zarf-fiil eylemin durumunu, zamanını veya başka bir yönünü belirtir.

İletişim: Açık anlatım, dikkatli dinleme ve geri bildirim anlaşılmayı destekler. Vurgu sözcük veya heceyi belirginleştirir; tonlama sesin yükselip alçalmasıdır.

1. Metin çözümleme: Karagöz

Metin ve sorular bu kitapçık için özgün hazırlanmıştır.

HACİVAT: Karagöz'üm, mahalle kitaplığında görev paylaşacağız; önce bir ağız birliği edelim.

KARAGÖZ: Benim ağızımı kimseye vermem Hacivat!

HACİVAT: Aynı konuda anlaşalım demek istiyorum. Kitapları düzenlerken herkes üzerine düşeni yapsın.

KARAGÖZ: Üzerime kitap düşmesin de ne yapacaksam söyle.

HACİVAT: Sen kitapları konularına göre ayır, ben rafları etiketleyeyim.

KARAGÖZ: Şimdi anladım. Hikâyeleri şu rafa, şiirleri bu rafa koyacağım. Doğru mu?

HACİVAT: Doğru. Bitince birlikte kontrol ederiz.

KARAGÖZ: Bak, iş belli olunca anlaşmak da kolaymış!

1. [Başlangıç] Diyalogdaki iki yanlış anlamayı bulunuz. İfadelerin kastedilen anlamlarını açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

2. [Geliştirme] Hacivat'ın anlatımında hangi değişiklik anlaşılmayı sağlamıştır? Önceki ve sonraki sözlerini karşılaştırınız.

.....

.....

.....

.....

3. [Geliştirme] “Doğru mu?” sorusunun iletişimdeki işlevini açıklayınız. Metindeki bir konuşmayla destekleyiniz.

.....

.....

.....

.....

4. [İleri] Bu kısa parçanın tek başına kesin olarak “fasıl” olduğunu söylemek neden yeterince gerekçeli değildir? Fasıl için hangi bilgiye ihtiyaç vardır?

.....

.....

.....

.....

2. Metin çözümleme: Mektup

Metin ve sorular bu kitapçık için özgün hazırlanmıştır.

Sevgili Duru,

Cumartesi okulun okuma kulübünde buluştuk. Önce seçtiğimiz metinleri okuduk, ardından herkes dikkatini çeken bir cümleyi açıkladı. Ben de senin önerdiğin hikâyeyi anlattım. Toplantıdan sonra iki arkadaşım kitabı ödünç almak istedi.

Bence birlikte okumak, yalnız okumaktan farklı bir deneyim. Tek başımayken fark etmediğim ayrıntıları arkadaşlarımla yorumlarıyla gördüm. Örneğin bir kahramanın sessizliğini ben ilgisizlik sanmıştım; bir arkadaşım, önceki konuşmaya dayanarak bunun kırgınlık olabileceğini söyledi. Böylece yorumumu yeniden düşündüm.

Kulüpte yeni arkadaşlar edindim. Yine de bir metin beni düşündürdüğünde önce sana yazmak istiyorum. Önümüzdeki toplantıya gelersen senin görüşlerini de duymaktan mutluluk duyarım.

Sevgiler,

Arda

5. [Başlangıç] Mektubun iki yazılma amacını belirtiniz. Samimi üslubu gösteren bir ifade yazınız.

.....

.....

.....

.....

6. [Geliştirme] İlk paragraftaki anlatım biçimini ve ikinci paragraftaki iki düşüncüyü geliştirme yolunu kanıtlarıyla açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

7. [Geliştirme] “Yeni arkadaşlar edinmesi, Arda’nın Duru’ya artık ihtiyaç duymadığını gösterir.” yorumunu metne dayanarak değerlendiriniz.

.....

.....

.....

.....

8. [İleri] Arda’nın yorumunu değiştirmesi düşüncelerinin değersiz olduğunu mu gösterir? Metindeki kanıt kullanımı açısından açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

3. Dil bilgisi: Fiilimsiler

Metin ve sorular bu kitapçık için özgün hazırlanmıştır.

Metni anlamak için not aldım. Anlatılan olayı, sorular sorarak değerlendirdim. Arkadaşım konuşurken onu dinledim. Paylaşacağımız yorumları yazdık. Bu, düzenli çalışma isteyen bir görevdi.

9. [Başlangıç] İlk iki cümledeki üç fiilimsiyi bulunuz ve türlerini yazınız.

.....

.....

.....

.....

10. [Geliştirme] “Konuşurken” ve “paylaşacağımız” sözcüklerinin görevlerini açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

11. [Geliştirme] “Çalışma” sözcüğünü bu metindeki kullanımıyla isim-fiil sayabilir miyiz? Gerekçelendiriniz.

.....

.....

.....

.....

12. [İleri] “Paylaşacağımız yorumları yazdık.” ve “Yorumlarımızı paylaşacağız.” cümlelerinde benzer görünen eklerin görevleri neden farklıdır?

.....

.....

.....

.....

4. Hata düzeltme: E-posta ve dilekçe

Metin ve sorular bu kitapçık için özgün hazırlanmıştır.

E-POSTA

Alıcı: Edebiyat öğretmeni

Konu: ???

Hocam,

Sunum için şey lazım. Çarşamba halledelim. Herkes biliyor zaten. Bana hemen cevap yazın.

Mert

DİLEKÇE TASLAĞI

Sayın Öğretmenim,

Arkadaşım aldığı kitabı geri getirmedi. Kitaplığın kapısı da bazen kapalı oluyor. Bana yeni kitap alın ve kütüphaneyi açın.

Ali

13. [Başlangıç] E-postada iletişimi zorlaştıran üç sorun belirleyiniz. Her sorun için bir çözüm öneriniz.

.....

.....

.....

.....

14. [Geliştirme] E-postayı yeniden yazabilmek için gönderenden hangi üç bilgiyi istemelisiniz? Metinde olmayan bilgileri varsaymayınız.

.....

.....

.....

.....

15. [Geliştirme] Dilekçe taslağındaki iki ayrı sorunu belirtiniz. Tek bir talebe odaklanmanın metne katkısını açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

16. [İleri] “Resmî bir metin yazmak için yalnızca saygılı hitap eklemek yeterlidir.” görüşünü iki taslaktan hareketle değerlendiriniz.

.....

.....

.....

.....

5. Üretme ve kendini deneme

Metin ve sorular bu kitapçık için özgün hazırlanmıştır.

Bu bölümde verilen bilgileri kullanarak iki ayrı metin oluşturunuz. Örnek metnin aynısını yazmak zorunda değilsiniz.

17. [İleri] E-posta yazınız: Okuma kulübü adına edebiyat öğretmeninizden kitap tanıtımına katılmasını isteyiniz. Etkinlik 22 Ekim 2026 Perşembe, 15.30-16.00 arasında okul kütüphanesinde yapılacak. 20 öğrenci katılacak. Katılım durumunu bildirmesini rica ediniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

18. [İleri] Dilekçe yazınız: Okul müdürlüğünden, ders sonrası araştırma yapabilmek için kütüphanenin haftada iki gün 16.30'a kadar açık tutulmasını isteyiniz. İki gerekçe sununuz; tarih, imza, ad-soyad ve adres/iletişim alanlarını gösteriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Cevap anahtarı | 1-8

Metinle desteklenen farklı doğru yorumlar kabul edilebilir.

1. Örnek cevap

“Ağız birliği etmek”, aynı konuda anlaşmak; “üzerine düşeni yapmak”, sorumluluğunu yerine getirmektir. Karagöz bunları somut anlamlarıyla yorumlar.

2. Örnek cevap

Önce mecazlı ve genel ifadeler kullanmıştır. “Sen kitapları konularına göre ayır” sözüyle işi somut ve açık belirtmiştir. Bu değişiklik belirsizliği azaltır.

3. Örnek cevap

Karagöz, anladığını kendi cümlesiyle ifade edip doğrular. Hacivat’ın “Doğru” yanıtı geri bildirim sağlar; yanlış anlamının sürmesi önlenir.

4. Örnek cevap

Parçada bir iş üzerine konuşulması tek başına yeterli değildir. Oyunun bütünündeki asıl olay ve parçanın bu olay içindeki yeri bilinmelidir. Fasil, asıl olayın işlendiği bölümdür.

5. Örnek cevap

Okuma kulübündeki deneyimi paylaşmak ve Duru’yu toplantıya davet etmek amaçlanmıştır. “Önce sana yazmak istiyorum” samimi ilişkiyi gösterir.

6. Örnek cevap

İlk paragrafta olaylar sırayla anlatıldığı için öyküleme vardır. Birlikte ve yalnız okuma karşılaştırılır. Kahramanın sessizliğine ilişkin farklı yorumlar örnek verilerek düşünce somutlaştırılır.

7. Örnek cevap

Yorum metinle desteklenmez. “Önce sana yazmak istiyorum” ve Duru’nun görüşlerini duyma isteği, onun Arda için önemini koruduğunu gösterir.

8. Örnek cevap

Hayır. Başka bir yorumun önceki konuşmaya dayandığını fark ederek görüşünü yeniden değerlendirmiştir. Bu, metin kanıtına açık olmayı ve eleştirel düşünmeyi gösterir.

Cevap anahtarı | 9-16

9. Cevap ve gerekçe

Anlamak: isim-fiil. Anlatılan: sıfat-fiil. Sorarak: zarf-fiil.

10. Cevap ve gerekçe

Konuşurken, dinleme eyleminin zamanını belirten zarf-fiildir. Paylaşacağımız, yorumları niteleyen sıfat-fiildir.

11. Cevap ve gerekçe

Bu bağlamda “düzenli çalışma”, düzenli biçimde çalışmayı adlandırır; sözcük isim-fiil olarak değerlendirilebilir. Karar yalnız -ma ekine bakılarak değil, eylem anlamı ve bağlamla verilir.

12. Cevap ve gerekçe

Paylaşacağımız, “yorumlar” adını nitelediği için sıfat-fiildir. Paylaşacağız, gelecek zaman ve kişi bildirerek cümlemin yüklemi olan çekimli fiildir.

13. Cevap ve gerekçe

Konu belirsizdir: açık başlık yazılmalı. “Şey lazım” gerekli bilgiyi vermiyor: ihtiyaç belirtilmeli. “Hemen cevap yazın” buyurgandır: nazik bir yanıt talebi kullanılmalı.

14. Cevap ve gerekçe

Sunum için tam olarak ne istendiği, çarşamba gününün tarihi ve istenen saat sorulabilir. Bilinmeyen ayrıntılar kesin bilgi gibi yazılmamalıdır.

15. Cevap ve gerekçe

Kitabın geri getirilmemesi ile kütüphanenin kapalı olması farklı sorunlardır. Tek talebe odaklanmak gerekçeyi ve istenen işlemi anlaşılır kılar; görevli birimin değerlendirmesini kolaylaştırır.

16. Cevap ve gerekçe

Yeterli değildir. Dilekçede saygılı hitap olsa da talepler belirsiz ve buyurgandır. E-postada da konu ve gerekli bilgiler eksiktir. Muhatap, amaç, açıklık, uygun dil ve metin düzeni birlikte gözetilmelidir.

Yazma örnekleri | 17-18

17. Örnek metin

Konu: Okuma kulübü kitap tanıtımına davet

Sayın Öğretmenim,

Okuma kulübü olarak 22 Ekim 2026 Perşembe günü 15.30-16.00 arasında okul kütüphanesinde 20 öğrencinin katılacağı bir kitap tanıtımı düzenliyoruz. Etkinliğimize katılmanızdan mutluluk duyarız. Katılım durumunuzu bildirebilir misiniz?

İlginiz için teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Adı Soyadı - Sınıfı

18. Örnek metin

OKUL MÜDÜRLÜĞÜNE

Derslerden sonra araştırma ödevlerimizi tamamlayabilmek ve kaynaklara erişmekte zorlanan öğrencilerin kütüphaneden yararlanmasını sağlamak amacıyla kütüphanenin haftada iki gün 16.30'a kadar açık tutulmasını talep ediyorum.

Gereğini arz ederim.

Tarih: ...

İmza: ...

Adı Soyadı: ...

Adres ve iletişim bilgileri: ...

Yazma görevleri için önerilen değerlendirme

Her görev: içerik ve gerekli bilgiler 4, alıcıya uygun dil ve düzen 4, yazım ve noktalama 2 puan.

Toplam 10 puan. Bu öneri resmî sınav puanlaması değildir.

Dinleme, konuşma ve öz değerlendirme

Uygulama

Bir arkadaşınız e-posta taslağını ve sizin düzelttiğiniz sürümü sesli okusun. Dinlerken iki sürümdeki anlaşılabilirlik farkını not ediniz. Ardından biri gönderici, biri alıcı olarak kısa bir canlandırma yapınız. Alıcı açıklayıcı soru sorsun; gönderici talebini netleştirsün. Açık anlatım, dinleme, uygun tonlama ve geri bildirim bakımından birbirinize bir güçlü yön ve bir gelişim önerisi veriniz.

Kendini değerlendir

Kendi performansınıza göre Evet, Kısmen veya Hayır seçiniz.

Ölçüt	Seçimim
Metin yorumumu uygun bir ifadeyle destekledim.	Evet / Kısmen / Hayır
Metin dışı bilgileri kesin sonuç gibi kullanmadım.	Evet / Kısmen / Hayır
Fiilimsi ile çekimli fiili görevlerine göre ayırdım.	Evet / Kısmen / Hayır
Metni alıcıya ve amaca uygun düzenledim.	Evet / Kısmen / Hayır
Yaptığım değişikliklerin nedenini açıklayabildim.	Evet / Kısmen / Hayır

Gelişim planım

Yeniden çalışacağım soru:

Kullanacağım yöntem:

Kontrol edeceğim sonuç:

Kaynak ve kapsam

Tema kapsamı: MEB 11. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı ders kitabı, 1. tema. Beceri çerçevesi: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, 11. sınıf, Bir Diyeceğim Var! Metinler ve sorular özgündür.

11. Sınıf Edebiyat Ders Kitabı Cevapları - egitim.net.tr